

MÀSTER EN ANTROPOLOGIA I ETNOGRAFIA

INFORME DE SEGUIMENT DEL CURS ACADÈMIC
2013-2014

Informe elaborat per: Andreu Viola
Recasens, Coordinador del Màster.

Informe revisat per: *Comissió de Qualitat
del centre.*

Informe aprovat per: *Comissió de Qualitat
del centre*

Data: 12 de febrer de 2015

Sumari

1. PRESENTACIÓ	3
1.1 Tractament de les recomanacions dutes a terme per agències d'avaluació externes.	4
2. INFORMACIÓ PUBLICADA	5
2.1. Al web del centre	5
2.2. Al web de l'ensenyament.....	6
2.3. Seguiment i actualització de la informació publicada.....	7
3. ANÀLISI VALORATIVA DE L'ENSENYAMENT	10
3.1. Dades sobre l'accés i matrícula	11
3.2. Orientació a l'estudiant.....	13
3.3. Planificació i gestió docent.....	14
3.4. Pràctiques externes.....	19
3.5. Mobilitat internacional.....	19
3.6. Treball fi de màster	20
3.7. Professorat.....	21
3.8. Gestió dels recursos materials i serveis.....	23
3.9. Resultats	23
3.9.1. <i>Queixes, reclamacions i suggeriments</i>	23
3.9.2. <i>Satisfacció de l'alumnat amb l'acció docent i la planificació d'assignatures</i>	23
3.9.3. Rendiment acadèmic.....	24
4. PROPOSTES DE MILLORA	26
4.1 Disseny, implementació i seguiment de les accions de millora	26
4.2 Propostes de millora que es deriven de la valoració que es fa del desplegament de la titulació, incloent-hi totes les propostes de modificació i pla de seguiment.	26
5. EL SISTEMA D'ASSEGURAMENT INTERN DE LA QUALITAT (SAIQU) COM A EINA PER AL SEGUIMENT DE LES TITULACIONS DEL CENTRE	30
ANNEXOS	32

DESPLEGAMENT I SEGUIMENT DE LES TITULACIONS OFICIALS A LA UB:

1. PRESENTACIÓ

El Màster universitari en Antropologia i Etnografia s'imparteix a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. En el seu primer format, com a Màster de 90 crèdits, va començar a impartir-se al curs 2008-9, fins que a partir del curs 2013-14 es va implantar la nova titulació de 60 crèdits.

El Màster en Antropologia i Etnografia ha estat dissenyat per contribuir a generar un coneixement complex sobre els reptes socials, polítics, econòmics i educatius que afronta la societat catalana, en el context europeu i globalitzat. L'escala mundial de molts fenòmens contemporanis està comportant l'aparició de canvis socials i culturals que subratllen la importància de la qüestió de la diversitat cultural, la qual constitueix l'àmbit central de recerca i reflexió de l'Antropologia com a disciplina. Els fluxos migratoris o les situacions de precarietat associades a la crisi econòmica, per exemple, estan generant noves necessitats socials en camps com el de l'educació, les relacions laborals, l'atenció sanitària o l'habitatge, en els quals la diversitat genera sovint fenòmens de incomprensió i de rebuig que l'Antropologia, més que cap altra disciplina, pot contribuir a resoldre. Gràcies a la seva experiència en l'estudi de realitats molt diferents a la nostra, l'Antropologia ha desenvolupat una perspectiva específica que afavoreix la comprensió dels fenòmens socioculturals.

Aquest projecte, ofert pel Departament d'Antropologia Cultural, Història d'Amèrica i d'Àfrica de la Universitat de Barcelona, proposa un Màster en Antropologia i Etnografia en base a dos objectius bàsics:

- a) Formar investigadors especialitzats en recerca antropològica que puguin desenvolupar el seu treball tant en equips disciplinars com interdisciplinars. En aquest sentit, la nostra proposta constitueix l'itinerari natural per a aquells estudiants que vulguin cursar estudis de doctorat en Antropologia Social i Cultural.
- b) Proporcionar instruments per a l'anàlisi i interpretació dels fenòmens i problemàtiques més rellevants de la societat contemporània, com l'atur, les migracions, el consum, els conflictes ètnics, l'exclusió social o els canvis en les relacions familiars.

1.1 Tractament de les recomanacions dutes a terme per agències d'avaluació externes.

a) Màsters que fan informe de seguiment per primera vegada el curs 2013/2014
Tractament de les recomanacions que es van fer en el moment de la verificació de la memòria del títol

Data del document oficial d'AQU: 15 de juliol de 2013	
1. "Sería recomendable prever la posibilidad de vías de movilidad interuniversitaria específicas para este máster."	La Comissió Acadèmica del Màster està estudiant la possibilitat de crear vies de mobilitat interuniversitària específiques per al nostre Màster, tot i que aquesta decisió tindria que ser corroborada per altres instàncies (Deganat, Vice-rectorat).

2. INFORMACIÓ PUBLICADA

www.ub.edu/facgh/gh.htm

www.ub.edu/masteroficial/antropologia/

www.ub.edu/facgh/qualitat/index.html

Seguiment i actualització de la informació publicada

El sistema d'assegurament de la qualitat (SAIQU) introdueix els mecanismes per assegurar que la informació disponible sigui correcta i que s'actualitzi amb la freqüència adequada. A tal efecte a tots els apartats del web s'indica la data de la darrera actualització.

2.1. Al web del centre

La [Facultat de Geografia i Història](#) treballa activament per garantir la transparència informativa i facilitar el rendiment de comptes; en aquest sentit, s'ha volgut millorar els espais virtuals dels que disposem, per tal de presentar tota la informació de manera més clara i atractiva.

En l'estructura i continguts de la informació pública s'han tingut en compte els diversos grups d'interès als que es dirigeix:

- Al nou portal de [Secretaria](#), tant els futurs alumnes com l'alumnat dels ensenyaments poden trobar tota la informació referent a tràmits administratius, que pot necessitar durant el seu pas per la Facultat, així com mitjans per posar-se en contacte directe amb el personal de Secretaria, per agilitzar les consultes.
- Per a cada ensenyament de grau: [Antropologia Social i Cultural](#), [Arqueologia](#), [Geografia](#), [Història](#) i [Història de l'Art](#), podem trobar la corresponent informació sobre els objectius i les competències docents, el perfil d'accés i les sortides professionals. Així com, la informació per a la matrícula, els plans d'estudis, els horaris, les assignatures amb el professorat, les assignatures singulars, com el Treball final de Grau i les Pràctiques Curriculars Externes, etc.
- En el [portal de Màsters](#) trobem tota l'oferta de Màsters Oficials de la Facultat, els horaris dels coordinadors, els plans docents i tota la informació necessària per a realitzar els tràmits administratius: les preinscripcions, la matrícula, les convalidacions d'assignatures, les peticions de certificats acadèmics, etc.

- La [web de doctorat](#), conté tota la informació necessària per als alumnes que volen realitzar qualsevol dels nostres doctorats: [Societat i Cultura](#), [Geografia](#), [Planificació Territorial i G. A.](#). Així com les tesis doctorals dipositades o pendents de lectura.
- A la web de la facultat es disposa d'un espai web on es descriu el [Sistema d'Assegurament de la Qualitat del centre](#) (SAIQU), es fan públiques les memòries Verificades, els diversos Informes de Seguiment dels ensenyaments així com un recull de les dades dels darrers cursos.
- La Facultat disposa també de diversos mecanismes de difusió de les notícies i activitats acadèmiques i científiques que són d'interès per a la comunitat universitària. El [Blog InfoGiH](#), amb les seves diferents seccions: Notícies, Activitats, Reportatges, així com el butlletí mensual, i les Xarxes Socials ([Facebook](#), [Twitter](#), [Youtube](#)), serveixen com a instrument de visibilització de les notícies i activitats de recerca i difusió que des dels diferents grups i col·lectius de la Facultat es porten a terme. A banda de la millora en la visualització de les activitats de la Facultat, aquestes eines, faciliten la comunicació i el diàleg amb l'alumnat, consolidant la pertinença a la comunitat universitària i la seva satisfacció durant l'etapa universitària.
- Societat: informació adreçada a empreses i institucions d'àmbit acadèmic i professional i altres organismes i/o persones (<http://www.ub.edu/facgh/queoferim/index/secundaria.htm>, <http://www.ub.edu/facgh/queoferim/index/antics.htm>, <http://www.ub.edu/facgh/queoferim/index/ocupacio.html>)

2.2. Al web de l'ensenyament

En aquesta secció s'inclou el llistat d'enllaços web de la informació pública sobre el desenvolupament operatiu del programa formatiu de l'ensenyament (planificació operativa del pla d'estudis i els indicadors de funcionament).

La informació pública s'ha estructurat de la manera següent :

- Futurs estudiants: informació descriptiva general on s'inclou:

[Objectius i competències:](#)

[Requisits d'accés:](#)

[Preinscripció:](#)

[Estructura del Màster:](#)

[Beques i ajuts:](#)

- Informació General:

[Calendari de matrícula](#)

[Calendari acadèmic](#)

[Queixes, reclamacions i suggeriments](#)

- Informació Acadèmica:

[Plans docents:](#)

[Horaris:](#)

[Professorat:](#)

- Racó de l'estudiant

[l·listat d' admesos:](#)

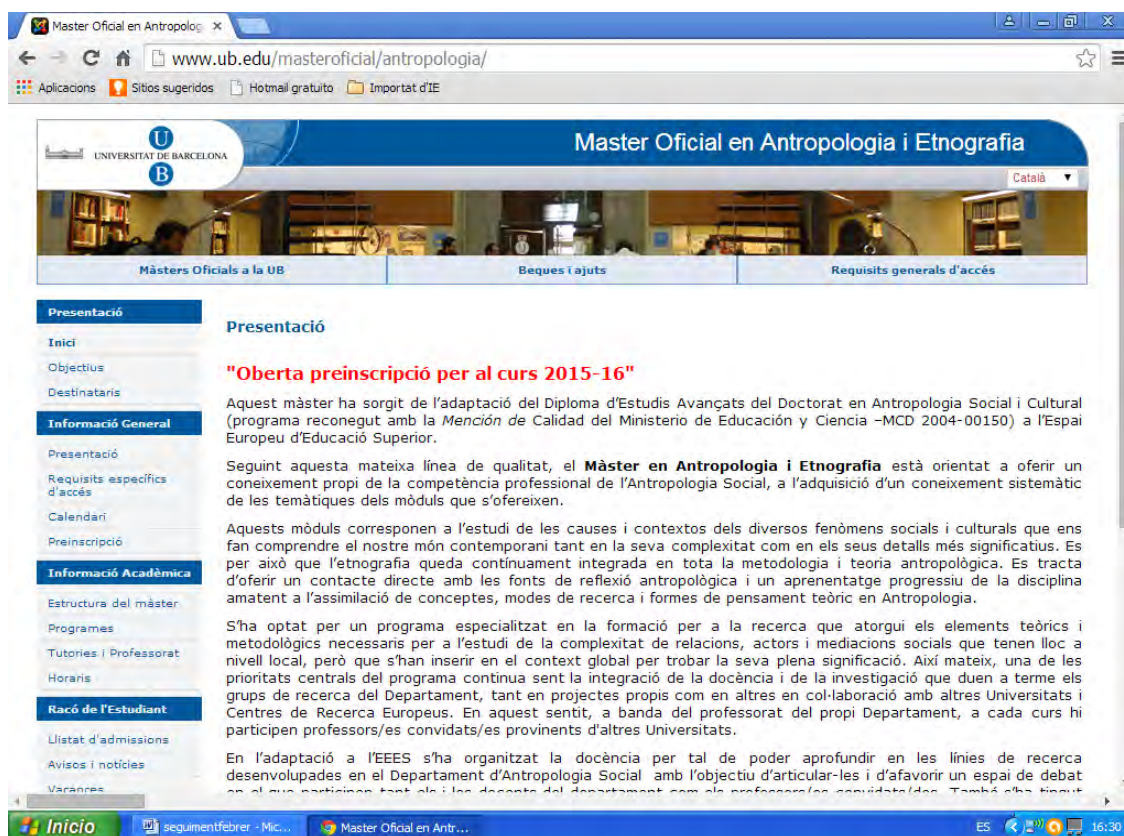
[Serveis, avisos i notícies:](#)

2.3. Seguiment i actualització de la informació publicada

El sistema d'assegurament de la qualitat (SAIQU) introdueix els mecanismes per assegurar que la informació disponible sigui correcta i que s'actualitzi amb la freqüència adequada. A tal efecte a tots els apartats del web s'indica la data de la darrera actualització.

A principis d'any es fa la planificació de totes aquelles accions que tenen a veure amb la difusió dels ensenyaments i del centre, i s'estableixen les actuacions encaminades a mantenir la informació pública actualitzada per tal de garantir que sigui completa i actualitzada.

Actualment s'està realitzant una remodelació de la web del Màster d'Antropologia i Etnografia, per millorar el seu disseny (incloent-hi apartats fins ara inexistents, com una bústia de queixes i reclamacions) i actualitzant la seva informació i enllaços. La web ha contingut fins ara tota la informació bàsica per a la preinscripció i matrícula, però no sempre de forma prou ordenada. Esperem tenir enllestida properament una configuració més atractiva i coherent.

A banda de la web del Màster, una altra eina fonamental per a la comunicació amb l'alumnat és el Campus Virtual. Actualment, bona part de les assignatures del Màster disposen del seu Campus Virtual (vegeu la captura que s'adjunta més a baix a títol d'exemple, tot i que a partir del curs 2013-14, davant la inseguretats jurídica creada per les demandes de CEDRO, alguns professors han optat per compartir els seus recursos didàctics amb els alumnes utilitzant altres aplicacions més restringides, com per exemple Dropbox.

Intranet - Universitat de Ba... 1415TFDMS20: Participants

https://campusvirtual2.ub.edu/user/index.php?id=25306

Aplicacions Sitios sugeridos Hotmail gratuito Importat d'IE

Campus Virtual de la Universitat de Barcelona

Heu entrat com **Andreu Viola Recasens (Sortida)**

Català (ca)

La meua pàgina inicial ▶ Els meus cursos ▶ 14/15 ▶ Màsters ▶ Antropologia i Etnografia ▶ 1415TFDMS20 ▶ Participants

Navegació

- La meua pàgina inicial
  - Pàgina d'inici
  - Pàgines del lloc
  - El meu perfil
  - Curs actual
    - 1415TFDMS20
      - Participants**
        - Blogs del curs
        - Anotacions
        - Andreu Viola Recasens
        - Insígnies
        - General
        - Tema 1
        - Tema 2
        - Tema 3
        - Tema 4

Treball Final de Màster

Els meus cursos: 1415TFDMS20 Seleccioneu el període

Usuaris inactius més de: Seleccioneu el període

Lista d'usuaris: Menys detall

Rol actual: Tots els participants

Tots els participants: 14

Nom : Tots A B C Ç D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
 Cognoms : Tots A B C Ç D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Selecció	Imatge de l'usuari	Cognoms / Nom	Número ID	Població	Pais	Darrer accés
☐		Viola Recasens Andreu	nub10043	Barcelona	Catalunya	4 segons
☐		Carbonell Segria Clara	niub84217361	Gava mar	Espanya	Mai
☐		Tercero Depares Alejandra	niub90226371	Barcelona	Catalunya	Mai
☐		Pesce Federica	niub14814354	Barcelona	Catalunya	Mai

UB Administració

- Exporta qualificacions per Actes UB
- Esborra curs
- Transformar preguntes
- Obtenir còpia de seguretat automàtica
- Crea grups

UB GRAD

- Pla Docent
- Bibliografia recomanada

Cerca als fòrums

Endavant

Cerca avançada

https://campusvirtual2.ub.edu/user/index.php?id=25306

Arilla Santos

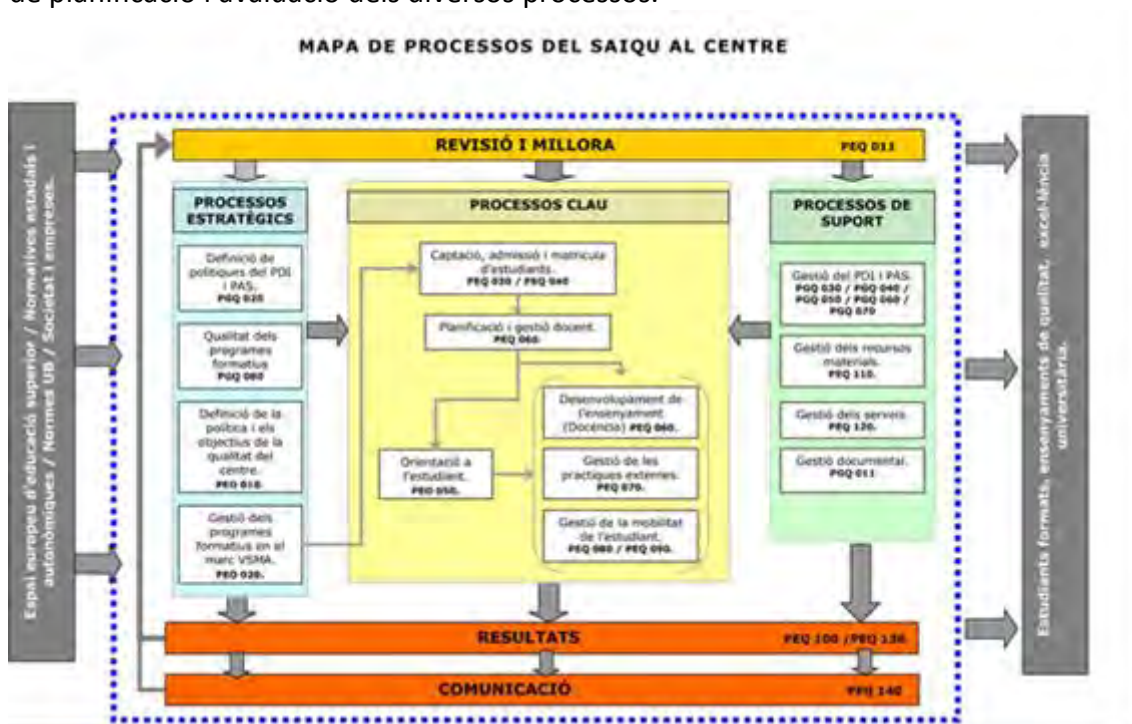
Inicio seguimentfebrer - Mic... 1415TFDMS20: Partic... ES 16:38

3. ANÀLISI VALORATIVA DE L'ENSENYAMENT

Anàlisi de la informació i valoració d'indicadors

A través del SAIQU s'ha elaborat el mapa de processos de cada centre, cosa que ha permès identificar i classificar cada un dels processos clau que intervenen en el programa formatiu de l'ensenyament. A més, el SAIQU proposa el desplegament gradual d'un conjunt d'indicadors, lligats als diversos processos, fins al moment de l'acreditació.

Una de les tasques que ha estat duent a terme la Comissió de Qualitat del centre és desplegar el SAIQU a través del mapa de processos i els seus procediments associats. D'aquesta manera, des del centre ja s'ha reflexionat sobre qui i com s'ha de fer la tasca de planificació i avaluació dels diversos processos.

El nostre ensenyament es va iniciar el curs 2013-14, per la qual cosa els processos sotmesos a un seguiment més exhaustiu són els següents:

- Captació, admissió i matrícula d'estudiants (PEQ 040)
- Orientació a l'estudiant (PEQ 050)
- Planificació i gestió docent (PEQ 060) –l'apartat de la publicació dels plans docents al GRAD, utilització del campus virtual i el treball i assoliment competencial de l'ensenyament

- Desenvolupament de l'ensenyament: Treball Final de Màster , Professorat, Pràctiques externes (PEQ 070), Mobilitat internacional (PEQ 080).
- Gestió dels recursos materials i serveis (PEQ110 i 120)
- Resultats (PEQ 130) – l'apartat queixes, reclamacions i suggeriments (PEQ 100) i l'apartat de rendiment acadèmic i satisfacció dels estudiants.

3.1. Dades sobre l'accés i matricula

La informació sobre aquest apartat la proporciona el servei de Planificació Acadèmico-Docent.

Durant el curs acadèmic 2013-14, el Màster d'Antropologia i Etnografia va ofertar 30 places, mentre que la matriculació va ser de 35 alumnes (116'6% d'assignació de les places ofertades). Cal assenyalar que aquesta dada és enganyosa, ja que la xifra d'alumnes matriculats inclou en realitat una dotzena d'alumnes que no eren de nou ingrés, ans alumnes del Màster d'Antropologia de 90 crèdits (en extinció) que optaren per ingressar a la nova titulació via adaptació, i que per tant, el nombre real d'alumnes matriculats de nou ingrés va ser de 22, una xifra que considerem satisfactòria (tot i que millorable), tenint en compte la retracció de la demanda provocada pel fort increment de les taxes i altres factors adversos que van afectar específicament la nostra titulació: d'una banda, el procés de verificació de la titulació realitzat durant el curs 2012-13, va fer que el procés de difusió i preinscripció pel curs 2013-14 s'iniciés amb un considerable retard, i d'altra banda, la promoció d'alumnes egresats del Grau d'Antropologia Social i Cultural (el qual hauria d'aportar en principi bona part de l'alumnat del nostre Màster) al curs 2012-13 va ser encara molt reduïda, inferior a la trentena d'alumnes.

Per la raó anteriorment exposada, també és enganyosa la relació entre alumnes preinscrits i matriculats: segons aquest indicador, la ratio de matriculació respecte als alumnes preinscrits seria del 79'55% (35 sobre 44), un excel·lent percentatge però irreal, ja que inclou 13 alumnes adaptats del pla antic. Dels 44 alumnes que realment van tramitar la seva preinscripció al nostre Màster, finalment es varen matricular 22, exactament un 50% del total, percentatge que creiem similar al d'altres titulacions del nostre entorn acadèmic. La experiència acumulada durant el procés de preinscripció i matrícula dels últims 3 cursos ens indica que en aquest significatiu percentatge de renúncies d'alumnes admesos hi ha tingut una incidència determinant el cost econòmic dels estudis de Màster a l'actualitat, situació a més reforçada per la insuficient oferta de beques per a estudis de postgrau.

En qualsevol cas, la matriculació al nostre Màster sembla haver-se estabilitzat al curs 2013-14 (i 2014-15) respecte al descens registrat al curs 2012-13 (19 alumnes de nou ingrés), que creiem que va ser provocat per dos factors: d'una banda, la implantació progressiva del Grau d'Antropologia Social i Cultural a la nostra universitat encara no

s'havia completat, i per aquesta raó, el nombre d'alumnes que van finalitzar els seus estudis al curs 2011-12 va ser molt baix, limitant significativament la demanda al nostre Màster; d'altra banda, també cal tenir en compte el contundent augment de les taxes dels màsters universitaris, que va provocar la renúncia de més de la meitat dels alumnes admesos, situació que a més, en manifestar-se durant el període de matriculació, ja no va deixar cap possibilitat de reacció a la coordinació del Màster.

Pel que fa al perfil de l'alumnat matriculat al nostre Màster durant el curs 2013-14, podríem destacar una notable majoria d'alumnat femení (68'5%, enfront d'un 31'4% d'homes), proporció similar a la de l'alumnat del nostre Grau, i pel que fa a l'edat, sí que crida l'atenció que la majoria d'alumnes (51'43%) pertanyin a la franja d'edat d'entre 31 i 40 anys, per contrast amb un 25% d'alumnes de menys de 30 anys. Creiem que aquesta dada està molt condicionada pel fet (anteriorment referit) de que el nombre d'egresats del Grau d'Antropologia al curs 2012-13 va ser molt baix, i per tant, el pes específic d'aquest alumnat al nostre Màster durant el curs també ho va ser, situació que amb tota seguretat anirà variant en els següents cursos i que contribuirà a rejuvenir el perfil del nostre alumnat.

Si analitzem la procedència dels nostres alumnes també podem veure algunes dades remarcables. El 14'29% de l'alumnat era estranger, concretament, 2 alumnes de la Unió Europea, 2 alumnes llatinoamericans, i una alumna nord-americana (de Puerto Rico). Voldríem destacar la baixa presència d'alumnes llatinoamericans, que contrasta de forma molt notable amb l'alta presència d'alumnes d'aquesta procedència que havia tingut històricament el nostre programa de Doctorat (abans de la transició a l'espai europeu d'educació superior), i també amb el nombre relativament alt de consultes per part de potencials alumnes d'Amèrica Llatina que reben cada curs la Secretaria i la Coordinació del Màster, que es tradueixen en un nombre molt inferior de preinscripcions i en un nombre encara més baix de matriculacions. Considerem que a Amèrica Llatina hi ha una gran demanda potencial per al nostre Màster, particularment a països com Colòmbia, Equador, Perú, Bolívia, Xile, Argentina i Brasil, amb una oferta escassa o nul·la (segons els casos) de Postgraus en Antropologia, reforçada pel gran prestigi de la nostra universitat a Amèrica Llatina, però l'actual política de taxes i molt especialment, l'exclusió de l'alumnat extracomunitari de les bonificacions a la matrícula, exerceixen un clar efecte dissuasiu sobre aquesta demanda i creen greuges comparatius respecte a les taxes universitàries d'altres autonomies espanyoles i d'altres països europeus, com per exemple, França.

També voldríem fer esment de que, malgrat aquestes diferències de preus de matrícula dins de l'Estat espanyol, al curs 2013-14 8 alumnes del nostre Màster (un 22'86% del total) havien realitzat els seus estudis de Grau o Llicenciatura a universitats de la resta d'Espanya (3 al País Valencià, 2 a Andalusia, 1 a Madrid, 1 a Navarra i 1 al País Basc), dada que demostra el potencial d'atracció de la nostra titulació.

Pel que fa a la titulació d'accés al nostre Màster, resulta remarcable que només el 37'14% de l'alumnat procedeixi d'un Grau o Llicenciatura en Antropologia, encara que

la resta de l'alumnat prové en la gran majoria dels casos de titulacions afins (Història, Història de l'Art, Humanitats, Filosofia, Filologia, Comunicació Audiovisual, Treball Social). Considerem que aquesta presència relativament baixa de titulats en Antropologia obeeix al factor ressenyat anteriorment del baix nombre d'egresats en Antropologia al curs 2012-13, i que tot sembla indicar que s'anirà corregint en els propers cursos amb una major afluència d'alumnes provinents del nostre Grau. Però en qualsevol cas, també volem subratllar que aquest 62'86% d'alumnes provinents d'altres ensenyaments confirma la transversalitat de l'Antropologia com a disciplina i el seu gran potencial atracció per a graduats d'altres titulacions.

D'altra banda, una altra dada a comentar és el promig de crèdits matriculats pels nostres alumnes, que en el cas del curs 2013-14 va ser de 33'5 crèdits per alumne. Aquesta dada reflecteix la tendència majoritària del nostre alumnat, que consisteix a matricular entre 30 i 40 crèdits teòrics (obligatoris i optatius) en el seu primer any, deixant la matriculació del Treball Final de Màster per a un segon curs, tant per raons acadèmiques (la recomanació per part de la coordinació del Màster, per tractar de minimitzar el percentatge de treballs no presentats) com econòmiques (la dificultat d'assumir el pagament de 60 crèdits en un sol curs).

Finalment, també voldríem destacar que al curs 2013-14 cap de les assignatures ofertes al nostre Màster ha obtingut una matriculació inferior a 10 alumnes, situació que cal atribuir a la rotació d'assignatures optatives, limitant-ne la oferta a 6 per curs i evitant d'aquesta manera la dispersió de la matriculació.

3.2. Orientació a l'estudiant

Les activitats d'orientació a l'alumnat del nostre Màster comencen durant el període de preinscripció, i impliquen la Secretària del Màster (que per limitacions pressupostàries només podem mantenir entre els mesos d'abril i octubre), que s'encarrega de resoldre les consultes més bàsiques (calendari i requisits de preinscripció, import aproximat de la matrícula) així com el coordinador del Màster, que s'encarrega d'atendre les consultes de caràcter més acadèmic, amb tutories personalitzades, a més de respondre les preguntes que l'hi arriben per correu electrònic (moltes d'elles d'Amèrica Llatina). Un cop resolt el procés d'admissió, el coordinador convoca a tot l'alumnat de nou ingrés a un acte informatiu a la Facultat, a primers de setembre, en el qual s'anuncia el calendari de docència i matriculació i es presenten diverses informacions generals i pràctiques sobre la dinàmica del curs. A continuació s'ofereix als alumnes un extens calendari de tutories de matrícula, des de la segona setmana de setembre fins al tancament del període de matriculació, amb una vintena d'hores setmanals d'atenció, a les quals el coordinador, a més de formalitzar la preceptiva autorització de la matrícula de tots els estudiants, els orienta sobre el nombre de crèdits a cursar, sobre l'elecció d'assignatures optatives i altres dubtes que puguin tenir els alumnes. Durant el curs 2013-14, la coordinació del Màster, amb el suport de la nostra becària administrativa, va fer un seguiment personalitzat del procés de matriculació de cada alumne i creiem que va ser una

experiència força positiva, ja que va servir per reduir el nombre d'abandonaments *in extremis* (en el moment de formalitzar la matrícula) respecte al curs 2012-13.

Un cop finalitzada la matriculació, la coordinació del Màster manté un horari setmanal de tutoria per a consultes puntuals que puguin sorgir o petició de documents, cartes, certificats, etc. A partir del mes de març, el coordinador porta a terme una ronda de contactes amb tots els alumnes del Màster per comprovar que tots hagin triat ja un tutor per al seu Treball Final de Màster (encara que en la immensa majoria dels casos encara no l'hagin matriculat) i assessorar aquells alumnes que encara no ho hagin fet. A més d'aquestes activitats, també es convoquen reunions amb tot l'alumnat (generalment una per semestre) per valorar el funcionament del curs. Finalment, a través del correu electrònic i/o el Campus Virtual, el coordinador va enviant periòdicament informacions a l'alumnat, referides a convocatòries de beques, conferències d'interès, calendari de lliurament o defensa de treballs finals, etc. Per tot això creiem que l'orientació a l'estudiant al nostre Màster ha funcionat de forma satisfactòria i no tenim cap constància de queixes o reclamacions en aquest sentit.

3.3. Planificació i gestió docent

El pas del Màster d'Antropologia i Etnografia d'un format de 90 crèdits a un format de 60 va representar un dràstic redisseny del Pla d'estudis, donant lloc a una versió més atractiva i coherent. En el Pla d'estudis aprovat en el procés de Verificació hi constaven 8 assignatures optatives, però des de la posada en marxa del Màster els problemes de força docent del nostre ensenyament van obligar a introduir una rotació de la oferta docent d'assignatures optatives, amb una oferta anual de 6 assignatures que compleix la ratio d'optativitat marcada per la normativa vigent. Aquesta rotació ha possibilitat que cap de les assignatures del nostre Màster hagi assolit una matriculació inferior a 10 alumnes al curs 2013-14.

En línies generals, considerem que el funcionament del curs ha estat satisfactori, i l'únic cas d'assignatura amb un significatiu percentatge d'alumnes no presentats ha estat el Treball Final de Màster, amb 6 alumnes no presentats. Com que aquest cas ja s'analitza de forma detallada al punt 3.6 i al Fitxa del Treball Final de Màster, només volem subratllar la peculiaritat del Treball Final a la nostra titulació, ja que té que estar basat en treball etnogràfic i el treball de camp antropològic és un mètode de recerca d'una notable complexitat, que requereix molta dedicació i temps. Creiem que el nombre de treballs no presentats no es repetirà en propers cursos, i en aquest sentit hem intensificat el treball d'orientació als estudiants per evitar-ho.

Pel que fa als Plans Docents, segons les dades aportades al document "Estat dels Plans Docents curs 2013-14", consultat a la secció d'Estudis Estadístics de la web de Planificació Academicodocent, el 90% dels Plans Docents del nostre Màster per al curs 2013-14 constaven en estat publicable, dada força satisfactòria en relació al conjunt de les titulacions de Màster de la nostra universitat (com es pot constatar en el referit document) però que tot i així procurarem millorar en propers cursos. També hem

B Universitat de Barcelona

treballat en millorar l'accessibilitat d'aquests Plans Docents, als quals ara es pot accedir amb un enllaç directe des de la web del nostre Màster.

Finalment, es presenten a continuació les competències generals, bàsiques i específiques de la titulació tal com van ser aprovades a la Memòria de Verificació i s'exposa la seva distribució entre les diferents matèries i assignatures que configuren el pla d'estudis del nostre Màster.

Llistat de competències de la titulació (perfil de formació)

- **Competències bàsiques**

CB6 – Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, en un context d' investigació

CB7 - Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinars) relacionats amb la seva àrea d'estudi

CB8 - Que els estudiants siguin capaços d' integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, essent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis

BB9 - Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions i els coneixements i raonaments que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats

CB10 - Que els estudiants posseïxin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant de forma autodirigida o autònoma

- **Competències generals/transversals**

CG1-Capacitat d'organització i planificació del treball.

CG2-Adquirir les eines teòriques i conceptuals per l'anàlisi e interpretació de fenòmens socioculturals complexos.

CG3-Recollir i organitzar informació procedent de diferents fonts en investigacions antropològiques

CG4-Generar, processar i analitzar dades e informació relativa a l'àmbit de l'estudi.

CG5-Dissenyar projectes o plans d'acció adreçats a la identificació i/o resolució de problemàtiques concretes.

CG6-Aportar referents analítics per a la comprensió dels fenòmens de la desigualtat i la exclusió socials.

CG7-Capacitat per a conèixer i aplicar la metodologia etnogràfica en diferents contextos de investigació.

CG8-Ser capaç de realitzar aportacions originals en el context de la investigació avançada i/o aplicació professional.

• **Competències específiques**

CE1-Saber identificar a través de l'etnografia els models subjacents en els discursos i les pràctiques socials relatives a la diversitat cultural i la ciutadania.

CE2-Proporcionar eines metodològiques per al disseny i desenvolupament de recerques etnogràfiques.

CE3-Identificació de fonts d'informació per a l'estudi etnogràfic de fenòmens com el parentiu, la exclusió social o les pràctiques econòmiques alternatives.

CE4-Aportar eines teòriques per a la comprensió de les transformacions actuals de les relacions familiars i de parentiu.

CE5-Capacitat per l'anàlisi i comprensió de pràctiques i lògiques econòmiques alternatives en el context de la societat contemporània.

CE6-Comprensió del impacte de les variables socioculturals sobre les formes grupals i subjectives d'identificació social.

CE7-Adquirir instruments tècnics i conceptuals per l'anàlisi i diagnòstic de situacions i fenòmens d'exclusió social.

CE8-Aportar un marc teòric per a l'anàlisi i comprensió de processos de reivindicació etno-política i social que permeti la interrelació de variables tant locals com globals.

CE9-Comprensió de la problemàtica específica de discriminació i marginació patida per les poblacions indígenes i afroamericanes.

CE10-Capacitar per a incidir críticament a l'anàlisi de polítiques públiques relacionades amb els àmbits temàtics del màster.

Relació de competències adquirides i avaluades en les diferents matèries i assignatures del màster

MATÈRIES /ASSIGNATURES VINCULADES	COMPETÈNCIES																							
	C B 6	C B 7	C B 8	C B 9	C B 10	C G 1	C G 2	C G 3	C G 4	C G 5	C G 6	C G 7	C G 8	C E 1	C E 2	C E 3	C E 4	C E 5	C E 6	C E 7	C E 8	C E 9	C E 10	
Avenços en Antropologia: Teoria i Metodologia.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x					x		x		
Antropologia dels espais urbans i la Globalització	x	x	x		x	x	x						x							x		x		
El camp de l'Etnografia: Disseny de projectes.	x	x	x		x	x	x	x	x	x		x	x		x									

Tal i com queda palès al quadre adjunt, totes les competències contemplades a la nostra memòria de Verificació estan reflectides a com a mínim una matèria del nostre Pla d'estudis, i a com a mínim una de les assignatures d'aquesta matèria. Creiem que el disseny d'aquestes competències i la seva distribució dins de les assignatures del nostre Màster ha estat coherent, i actualment estem treballant per millorar l'avaluació d'aquestes competències, tenint en compte la notable dificultat que comporta aquest objectiu, com per exemple, articular l'avaluació de fins a 15 competències diferents (de 23 en total) que poden arribar a coincidir a algunes assignatures.

3.4. Pràctiques externes

No n'hi ha en aquest Màster.

3.5. Mobilitat internacional

Al Màster d'Antropologia i Etnografia no hi ha hagut, fins ara, cap via o pla de mobilitat específica per a aquesta titulació, tot i que, recollint el suggeriment de la comissió avaluadora del nostre informe de Verificació, s'està estudiant la possibilitat de crear-ne en el futur. Pel que fa a programes generals com l'ERASMUS, durant el curs 2013-14 cap dels alumnes del nostre Màster es va acollir a aquest programa, però en canvi sí que varem rebre la visita de 3 alumnes estrangers, i volem aprofitar aquesta dada per expressar la necessitat de revisar de forma urgent el procediment seguit aquests darrers anys per a l'acceptació d'aquests alumnes. La coordinació del Màster ha pogut constatar durant els tres últims cursos que generalment la presència d'alumnes ERASMUS al nostre Màster no es detecta fins ben entrat el mes de setembre (amb la docència ja iniciada), quan aquests alumnes contacten amb el coordinador per complir amb l'exigència de l'acceptació formal de la matrícula de les assignatures elegides dins de la nostra oferta docent. Això implica que a la pràctica és la Oficina de Relacions Internacionals la instància que està acceptant els alumnes sense cap tipus de consulta prèvia als coordinadors dels Màsters implicats, i aquesta situació és totalment contradictòria amb l'exigent procés de selecció que s'aplica durant la preinscripció en aquests ensenyaments amb la resta de l'alumnat, a més d'afectar negativament l'activitat docent: concretament, al nostre Màster s'ha constatat l'arribada d'alumnes amb un nivell baixíssim d'expressió oral en castellà (fins i tot, podríem esmentar el cas recent d'una estudiant d'Eslovènia que no parlava, literalment, ni una paraula de castellà), i això comporta evidents problemes a les assignatures del nostre Màster que tenen una orientació més participativa (i que inclouen presentacions orals i debats per part dels alumnes), motivant les corresponents queixes del professorat

implicat. Donat que per a un coordinador és molt difícil, davant d'una situació de fets consumats, denegar la matriculació d'un d'aquests alumnes ja instal·lats a Barcelona i amb la docència ja iniciada (pels perjudicis acadèmics i personals per l'alumne que aquesta decisió podria comportar) creiem que la coordinació del Màster hauria de jugar un paper molt més actiu en el procés de selecció i admissió d'aquests estudiants i que la Oficina de Relacions Internacionals hauria de ser molt més rigorosa amb els requisits idiomàtics.

3.6. Treball fi de màster

Durant el curs 2013-14 es van defensar 7 Treballs Finals al nostre programa de Màster, a més dels 11 que es van defensar dins del programa de 90 crèdits en extinció del qual no ens ocuparem en aquest informe. D'aquests treballs, només 2 van ser defensats per alumnes de nou accés, mentre que els altres 5 ho van ser per alumnes adaptats, provinents del pla en extinció. Aquesta dada reflecteix el fet de que, tot i ser possible cursar aquest Màster en un any, aquesta és una opció molt minoritària. En primer lloc, és evident que amb les taxes actuals, el cost de matricular 60 crèdits en un curs no està a l'abast de molts alumnes; però, d'altra banda, un factor tan o més rellevant és la dificultat de compaginar en un mateix any 40 crèdits teòrics amb la elaboració del Treball Final, que en el cas del nostre Màster, implica la realització de treball de camp etnogràfic, un tipus de recerca que requereix un període de permanència sobre el terreny relativament llarg. Per aquesta raó, des de la coordinació del Màster es tracta de conscienciar l'alumnat de nou accés d'aquesta dificultat i se li recomana cursar el Màster en 18 o 24 mesos.

A continuació es presenta la informació sobre els Treballs Finals defensats al nostre Màster durant el curs passat:

ALUMNE	TITOL DEL TREBALL FINAL DE MÀSTER	DATA DE LA DEFENSA	QUALIFICACIÓ
Ferran Pons Raga	Mines, boscos i hotels. Peguera: usos i representacions d'un poble abandonat.	13/VI/2014	10
Hedy Nieves Crespo	Territorios urbanos de la infancia. Prácticas espaciales de niños y niñas en una barriada del caño Martin Peña en San Juan, Puerto Rico.	18/VI/2014	9
José Luis Lancina Murillo	La "autenticidad" como construcción cultural en una escena musical local.	20/VI/2014	10
Rebeca Pardo Sainz	Imágenes de la (des)memoria. Narrativas visuales autorreferenciales del Alzheimer en Barcelona.	10/IX/2014	10

Rosa Martínez Cuadros	Representaciones y discursos en torno al Islam y la inmigración: el caso de las mujeres musulmanas inmigradas en el barrio de Rocafonda en Mataró.	17/IX/2014	9
Francesc Real Vallès	Estudi etnogràfic sobre la Festa de Sant Antoni Abat a Canals.	17/IX/2014	6
Alberto Pérez de la Fuente	Las dobles presencias y ausencias en el retorno de la migración y la reintegración en el barrio Jnane Aztout de Larache.	17/IX/2014	6'5

Pel que fa a les qualificacions, la nota mitjana obtinguda per aquest conjunt de treballs va ser de 8'6, però aquesta dada (com la majoria de dades estadístiques) en realitat encobreix una notable heterogeneïtat de les puntuacions obtingudes. Una lectura superficial podria considerar anòmal que 3 dels 7 treballs defensats hagin aconseguit la màxima qualificació (10), però caldria tenir en compte que es tracta dels alumnes més brillants de la seva promoció (un dels tres és professor a la nostra universitat i ha guanyat un premi nacional d'assaig, un altre és actualment alumne becat del nostre programa de Doctorat i l'altre ha estat acceptat per cursar el Doctorat per una prestigiosa universitat estrangera). Així mateix, també considerem una dada molt rellevant que tots tres alumnes provenien via adaptació de l'antic pla d'estudis, amb la qual cosa, durant el curs 2013-14 ja havien superat els 40 crèdits teòrics i per tant es van poder dedicar en exclusiva a la realització de la seva recerca durant tot el curs. Si tenim en compte que la nota mitjana dels dos Treballs Finals presentats per alumnes de nou accés ha estat de 7'7 (inferior pràcticament en un punt a la mitjana total, i 1'3 punts inferior al promig dels estudiants de segon any, provinents del pla antic), es pot explicar millor aquesta heterogeneïtat de les puntuacions.

Veure annex "Fitxa Treball Fi de Màster".

3.7. Professorat

PROFESSORAT DEL MÀSTER D'ANTROPOLOGIA I ETNOGRAFIA, CURS 2013-14

Nom	Títol	Acreditació	Categoria	Dedicació	Docència	Crèdits
Joan Bestard	Doctor		Catedràtic d'Universita	Temps complet	El debat Naturalesa/Cultura en l'anàlisi de les relacions de parentiu	5

Camps			t			
Manuel Delgado Ruiz	Doctor		Professor Titular (TU)	Temps complet	Antropologia dels espais urbans i la globalització	5
					La investigació etnogràfica en exclusió social	5
Gemma Orobitg Canal	Doctor		Professor Titular (TU)	Temps complet	Investigacions etnogràfiques sobre cultures indígenes i afroamericanes	5
Alberto López Bargados	Doctor		Professor Titular (TU)	Temps complet	Noves tendències en l'estudi de l'exclusió social	5
Andreu Viola Recasens	Doctor		Professor Titular (TU)	Temps complet	Coordinació del Treball Final de Màster	20
Miguel Aramburu Otazu	Doctor		Professor Titular (TU)	Temps complet	El camp de l'Etnografia: disseny de projectes	10
Mónica Martínez Mauri	Doctor	AQU	Professor Agregat	Temps complet	Identitat i política en contextos indígenes	5
Roger Canals Vilageliu	Doctor	AQU	Professor Agregat	Temps complet	La construcció teòrica en Antropologia: debats avançats	5
Silvia de Zordo	Doctor		Contracte Post-Doctoral Beatriu de Pinòs	Temps Complet	La investigació etnogràfica en els nous contextos de la procreació	5

En primer lloc, volem destacar que el 100% del professorat del Màster té el títol de Doctor i dedicació a temps complet. La major part de l'oferta docent (7 assignatures de 10, concentrant 55 dels 70 crèdits ECTS ofertats) va anar a càrrec de professorat funcionari (1 Catedràtic i 5 Professors Titulars d'Universitat), i aquest grup de professors acumula una important experiència docent, evidenciada en els següents indicadors: 34 triennis (5'6 en promig), 20 quinquennis (3'3 en promig) i 11 sexennis (1'8 en promig), segons la informació aportada a la Memòria de Verificació d'aquest Màster (dades del curs 2012-13).

Tal com documenta l'informe agregat de les enquestes d'opinió de l'alumnat del curs 2013-14, el grau de satisfacció dels alumnes amb el professorat del nostre Màster ha estat molt alt, si més no per a la docència del primer semestre, ja que no consten dades del segon per no haver-se assolit el mínim d'informes requerits. Concretament, el professorat del primer

semestre del Màster (que inclou les 3 assignatures obligatòries i dues d'optatives) va ser valorat amb una mitjana de 8'94, essent l'ítem més valorat, amb un 9'25, el nº 7 ("Manté un bon clima de comunicació amb l'alumnat i es mostra assequible per correu electrònic, campus virtual o personalment"), i el pitjor valorat, amb un 8'71, el nº 3 ("Transmet amb claredat els continguts de l'assignatura"), un resultat molt satisfactori, sobretot si tenim en compte la presència a l'aula de gairebé dues terceres parts de l'alumnat (62'86%) sense formació prèvia en Antropologia i que durant el primer semestre han de fer un esforç, en el marc de les assignatures obligatòries, per adquirir un bagatge teòrico-metodològic amb el qual no estaven familiaritzats.

3.8. Gestió dels recursos materials i serveis

El Màster disposa dels recursos materials necessaris per a la seva impartició.

3.9. Resultats

3.9.1. Queixes, reclamacions i suggeriments

Fins ara al nostre Màster no comptàvem amb cap procediment específic de recollida de queixes, reclamacions i suggeriments, més enllà de mecanismes informals (comunicació directa al coordinador) o del conducte específic de la Facultat de Geografia i Història. Actualment estem estudiant mecanismes per millorar aquesta situació, i entre elles tenim prevista la creació d'una bústia de queixes a la web del Màster, actualment en procés de remodelació.

3.9.2. Satisfacció de l'alumnat amb l'acció docent i la planificació d'assignatures

La informació referida a aquest apartat ens la proporciona el resultat de les enquestes d'opinió del nostre alumnat, aportada pel Servei de Planificació i Anàlisi de la Universitat de Barcelona.

La Comissió del nostre Màster ha avaluat la participació de l'alumnat en les enquestes de satisfacció. Aquesta participació ha estat considerada insuficient en general, particularment en el cas de les assignatures del segon semestre, en el qual no s'ha arribat a recollir el nombre mínim de respostes i per tant aquesta informació no consta al Informe agregat. En el cas de les assignatures impartides al primer semestre, el percentatge de respostes recollides és del 36'21% (21 alumnes sobre un total de 58), manifestament millorable, tot i que similar al d'altres titulacions del nostre centre. Considerem que la principal raó per explicar aquest significatiu descens de la participació durant el segon semestre té molt a veure amb el ritme de la programació docent al nostre Màster, ja que la docència està concentrada fins a finals d'abril

(per donar uns mesos per a la finalització dels seus treballs finals a aquells alumnes que hagin optat per completar els seus estudis en un únic curs), i això comporta que durant la campanya de recollida d'enquestes l'alumnat estigui molt concentrat en realitzar l'avaluació de les assignatures del segon semestre o en realitzar la recerca per al seu Treball Final de Màster, que a més, en el cas de recerques etnogràfiques, pot implicar en alguns casos la realització de viatges i/o restriccions en l'accés al correu electrònic.

D'altra banda, a l'hora d'explicar la baixa participació del nostre alumnat, també caldria tenir en compte la possible incidència del factor idiomàtic, ja que la informació relativa a les enquestes es difon en català, mentre que, si prenem com a referència les dades oficials de matriculació d'alumnes de nou accés al nostre Màster del curs 2013-14 (aportades per Planificació Acadèmic-docent), de 22 alumnes 5 són estrangers i 8 més provenen d'universitats de fora de Catalunya, situació que podria haver dificultat la seva participació.

Pel que fa a les dades disponibles (1er semestre del curs, que inclou les 3 assignatures obligatòries del Màster i 2 optatives), aquestes documenten un grau de satisfacció molt alt del nostre alumnat amb la docència rebuda, tal com s'ha exposat a l'apartat de professorat. Així, per exemple, la valoració de les assignatures enquestades supera el 8'5 de promig, mentre que en el cas del professorat la satisfacció arriba fins al 8,94 de promig.

3.9.3. Rendiment acadèmic

A continuació es presenta l'anàlisi de la coordinació del Màster en base a les dades aportades pel servei de Planificació Acadèmic-docent pel que fa al rendiment de l'alumnat del nostre ensenyament.

En primer lloc, volem destacar que 6 de les 10 assignatures del nostre Màster van assolir una taxa d'èxit del 100%, mentre que aquest indicador va fluctuar a les 4 assignatures restants entre el 81'82% i el 92'86%. L'assignatura amb el coeficient més baix (81'82%) és l'assignatura optativa 570225, i la raó d'aquest indicador és que dels 11 alumnes matriculats hi va haver dues alumnes que van abandonar el curs a causa del seu embaràs, i en el moment de recollir la informació el servei de planificació acadèmic-docent (1 d'octubre de 2014) encara no havia estat reflectit a les actes de la revaluació d'aquesta assignatura que aquestes alumnes no s'havien presentat. De fet, aquest cas es repeteix a les altres 3 assignatures que no van assolir el 100% de taxa d'èxit, ja que a totes elles hi estava matriculada una o dues d'aquestes alumnes, i per tant, considerem que aquesta dada obeeix a una situació personal de caràcter imponderable i puntual.

Pel que fa a la taxa de presentats, si deixem de banda el Treball Final de Màster (que mereix un comentari específic), apareixen 3 assignatures amb alumnes no presentats, amb percentatges que oscil·len entre el 4% i el 9%, però en realitat ens trobem novament amb el cas de les mateixes dues alumnes que van abandonar els seus estudis, la diferència consisteix en que a aquestes assignatures es va fer constar a l'acta abans de l'1 d'octubre que aquestes alumnes

no s'havien presentat a avaluació (i per això en aquestes assignatures consta una taxa d'èxit del 100%), mentre que en els altres casos encara no s'havien actualitzat les actes després de la reavaluació (es tractava d'assignatures del segon semestre) i per aquesta raó encara no hi consten alumnes no presentats però al mateix temps disminueix la taxa d'èxit.

Un cas apart és el del Treball Final de Màster, amb un percentatge important de no presentats (6 sobre un total de 13 matriculats). A l'apartat dedicat al Treball Final de Màster s'analitza amb més deteniment aquesta situació, però voldríem assenyalar que aquest alt percentatge sembla obeir a raons diverses (problemes familiars i de salut, impossibilitat de compaginar el treball de recerca amb l'activitat laboral, i en algun cas, una incorrecta planificació del curs per part de l'alumne), i que aquesta situació sembla atípica, en la mesura en que només un dels sis alumnes no presentats era de nou accés (el perfil més exposat al fracàs, a causa de la dificultat de completar el Màster en un únic any acadèmic), mentre que els altres cinc eren alumnes de segon o fins i tot tercer any, provinents del Màster de 90 crèdits en procés d'extinció. A partir d'aquesta experiència, s'ha intensificat el treball d'orientació a l'alumnat per tractar de minimitzar la matriculació prematura de treballs finals (per exemple, al curs 2014-15 cap dels alumnes de nou accés ha matriculat el Treball Final de Màster) i esperem que no es tornarà a repetir un indicador tan poc satisfactori en el futur.

4. PROPOSTES DE MILLORA

4.1 Disseny, implementació i seguiment de les accions de millora

La implantació del [SAIQU](#) assegura una revisió periòdica de tots els processos i una retroalimentació contínua del sistema. La creació de la [comissió de qualitat del centre](#) és l'eina que permet fer un seguiment dels indicadors de cada procés que han de ser analitzats per la comissió i presentats als equips de govern dels centres perquè proposin i portin a terme les accions correctives de millora que es vegin necessàries.

Així mateix, el fet que el SAIQU sigui general per a tots els centres permet revisar-lo i actualitzar-lo sota el guiatge de l'Agència de Polítiques i de Qualitat de la UB. D'aquesta manera es dóna una resposta institucional a les necessitats diverses que es presenten durant el desplegament del SAIQU.

4.2 Propostes de millora que es deriven de la valoració que es fa del desplegament de la titulació, incloent-hi totes les propostes de modificació i pla de seguiment.

Tot i que la posada en marxa del nou programa de Màster s'ha produït en un context marcat per tota una sèrie de circumstàncies adverses (retracció de la demanda a causa del fort augment de les taxes, reducció del pressupost, sobrecàrrega del professorat del Departament), aquesta ha estat, en línies generals, força satisfactòria. Tot i això, considerem que hi ha aspectes millorables en el funcionament d'aquesta titulació, i per això es presenten a continuació diverses mesures que s'han dut a terme, que s'estan realitzant o que es proposen (en el cas d'aquelles propostes que impliquen a d'altres instàncies) per a millorar aquest funcionament:

Modificació / Proposta de millora	Responsable de la implantació de la millora al centre	Caràcter de la millora ^(1,2 o 3)	Calendari	Estat proposta de modificació (4,5,6)
Informació pública				
Increment dels plans docents realitzats i validats fins al 100%	Professorat, Coordinació del Màster	1	Abril-setembre 2014	6
Millora de la web de la UB, per a	Vice-	1	Abans de	5

simplificar la informació sobre els Màsters i el procés de preinscripció	rectorat		la propera matrícula	
Renovació i actualització del web del Màster, adaptant-lo a la nova oferta vinculada al nou pla d'estudis	Coordinació del Màster	1	Maig 2014	6
Impressió i distribució de tríptics informatius sobre el Màster a tots els centres universitaris de Barcelona i rodalies als quals s'imparteixen graus afins	Coordinació del Màster	1	Juny-juliol 2014	6
Realització d'actes promocionals sobre el Màster entre l'alumnat de Quart curs del Grau d'Antropologia	Coordinador del Màster	1	Abril-juny 2014	6
Captació, admissió i matrícula d'estudiants (PEQ 030)				
Accions encaminades a l'increment de la matrícula (seguiment personalitzat de tots els alumnes admesos)	Coordinador del Màster	1	Juliol- Octubre 2014	6
Millora del procés d'automatrícula (augment del percentatge d'automatriculació)	Coordinador del Màster Secretaria d'estudiants	1	Setembre- octubre 2014	6
Millora dels procediments de revisió de la documentació presentada pels alumnes per accedir al Màster	Secretaria d'estudiants	1	Juliol 2014	5
Anticipar la informació de les taxes de matrícula	Generalitat	1	Juny 2014	4
Augment de la oferta de beques per als estudiants de Màster	Generalitat	1		
Orientació a l'estudiants (PEQ 050)				
Augment de les tutories durant el procés de matriculació	Coordinador	1	Juny 2014	6
Planificació i gestió docent (PEQ 060)				
Coneixement del pressupost	Vice-rectorat	1	Abril-maig	

assignat en el moment de la programació del curs següent			2014	4
Rotació de les assignatures optatives ofertades	Coordinador del Màster	1	Curs 2014-15	6
Simplificació dels processos de qualitat i revisió	SAIQU AQU	1		4
Demandar a la Oficina de Relacions Internacionals una major adequació de la seva política de selecció i admissió d'alumnes ERASMUS estrangers a les necessitats del Màster	Vice-rectorat	1		4
Flexibilitzar els processos administratius per a la incorporació a la oferta docent del Màster d'assignatures optatives ofertades per altres masters afins de la UB	Vice-rectorat	1		4
Gestió de les pràctiques externes (PEQ 070)				
Gestió de la mobilitat del estudiant (PEQ 080)				
Treball Final de Màster				
Millora dels processos de tutoria i organització del Treball Final de Màster	Coordinador del Màster	2	Curs 2014-15	5
Professorat				
Recuperació del programa de mobilitat del professorat	Ministeri	1		4
Gestió dels recursos materials i serveis (PEQ 110 / PEQ 120)				
Queixes, reclamacions i suggeriments (PEQ 100)				
Millora del sistema de reclamacions i queixes	Coordinador del Màster	1	A partir de febrer de 2015	5

Resultats (PEQ 130) –l'apartat de rendiment acadèmic i de satisfacció dels estudiants				
Realitzar accions per a l'augment de la participació a les enquestes	Coordinador del Màster	1	Final de curs	5
Introduir la possibilitat de canvi d'idioma per a facilitar la participació dels estudiants estrangers a les enquestes	Vice-rectorat	1		4

5. EL SISTEMA D'ASSEGURAMENT INTERN DE LA QUALITAT (SAIQU) COM A EINA PER AL SEGUIMENT DE LES TITULACIONS DEL CENTRE

La Junta de Facultat de Geografia i Història vol refermar la seva voluntat d'assolir els màxims nivells de qualitat i d'excel·lència en totes les activitats que desenvolupa el centre i, per fer-ho, encomana a la Comissió de Qualitat del Centre que sigui la garant del compliment dels requisits i procediments d'assegurament intern de la qualitat (SAIQU).

El sistema de qualitat de la facultat integra totes les activitats relacionades amb la garantia de qualitat dels graus i els màsters oficials i desplega el Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat (SAIQU) com a l'instrument que ha d'utilitzar tant en la fase de disseny dels ensenyaments com en la del seguiment continu d'aquests per assegurar l'assoliment dels objectius associats a la formació.

Durant el procés d'elaboració dels informes de seguiment dels ensenyaments del centre (Graus i Màsters), els Caps d'estudis dels graus i els coordinadors dels màsters, que els han elaborat [que en són els responsables], han informat i han treballat prèviament amb els consells d'estudis i les comissions de màsters, han informat a la Comissió Acadèmica i a la Comissió de Màsters de la Facultat i, finalment, a la Comissió de Qualitat del Centre que en dóna el vistiplau.

D'acord amb els canvis introduït en l'EEES i amb les normatives estatals i directrius d'AQU Catalunya, el compromís de la facultat s'ha renovat tot tenint definits i documentats els diferents mecanismes o processos necessaris per dur a terme el procés de disseny i aprovació de les titulacions, facilitar el procés de seguiment i, si escau, el procés de modificacions de les titulacions i garantir la millora contínua de la seva qualitat a partir de l'anàlisi de dades objectives. A més i d'acord amb els principis de qualitat i transparència (ESG 1.7) la facultat té establerts procediments que donen suport a que es publiqui informació actualitzada, imparcial i objectiva sobre les titulacions, dirigida als diferents grups d'interès. A la web de la facultat es disposa d'un espai web on es descriu el [Sistema d'Assegurament de la Qualitat del centre \(SAIQU\)](#), es fan públiques les memòries Verificades, els diversos Informes de Seguiment dels ensenyaments així com un recull de les dades dels darrers cursos. En aquest mateix espai web es pot accedir al [document aprovat de política i objectius de qualitat](#), que especifica el seu compromís i les línies d'actuació en aquest àmbit; com també al [mapa de gestió de processos del SAIQU](#).

La facultat té dissenyat i certificat, al 2008 per AQU Catalunya, un model d'assegurament de la qualitat dels seus ensenyaments que es basa en:

- La planificació estratègica, vinculada a través dels contractes programes, com a eina per desplegar la Política i Objectius de qualitat.
- L'organització de la gestió basada en processos, per això s'ha elaborat:
  - Un mapa de processos i un catàleg dels principals processos relacionats amb la formació universitària
  - la descripció d'aquests processos així com la sistemàtica per al seu seguiment a través dels procediments específics (PEQ) de Qualitat.
- L'elaboració d'un quadre d'indicadors amb la informació sobre l'evolució temporal dels resultats de les activitats que s'estan realitzant.
- La introducció del retiment de comptes amb la publicació de les memòries de verificació, els informes de seguiment, els informes d'acreditació així com les de dades i d'indicadors dels graus i màsters universitaris de la facultat.
- Una revisió interna del sistema a través de la Comissió de Qualitat del centre per a analitzar la seva adequació i, si escau, proposar un pla de millora per optimitzar-lo.

Durant el procés d'elaboració dels informes ha estat de gran utilitat l'existència de la web de Seguiment elaborada des de l'AQUB [Agència de Polítiques i de Qualitat], on es troben recollits els indicadors i dades que permeten l'anàlisi del desplegament de les titulacions.

L' AQUB [Agència de Polítiques i de Qualitat] proporciona guies de suport i la plantilla general per l'elaboració dels informes de seguiment, si bé s'ha detectat una certa dispersió en les dades a l'hora de fer la cerca d'alguns indicadors bàsics per a poder elaborar l'informe.

Finalment, la Facultat ha de reflexionar sobre les dades i indicadors i prendre decisions per millorar les deficiències que es detectin, quan aquestes siguin responsabilitat del centre.

Un cop revisats tots els informes de seguiment dels graus i màsters del centre (curs 2013-2014) la Comissió de Qualitat del Centre es reunirà per revisar els procediments aprovats.

ANNEXOS

FITXA D'ANÀLISI DEL TREBALL FI DE MÀSTER

Autor/autors de l'anàlisi: Dr. Andreu Viola Recasens, Coordinador del Màster

Data realització:

Curs de referència: 2013-14.

Objectius d'anàlisi del TFM

El procés d'assignació de tutors té dues modalitats diferents, en funció de si l'alumne té la intenció de completar el Màster en un únic curs o en dos cursos. En el cas de que l'alumne vulgui finalitzar el Màster en un any, el coordinador del Màster, en base al pre-projecte aportat per l'alumne durant el procés de preinscripció, assigna un tutor a l'alumne durant el mes de setembre en funció de la temàtica de la recerca, amb la finalitat de que pugui iniciar la seva investigació de forma immediata. En qualsevol cas, volem subratllar que la coordinació del Màster desaconsella aquesta opció per la dificultat que implica compatibilitzar la superació dels 40 crèdits teòrics amb la realització d'una recerca amb base etnogràfica, i de fet, durant el curs 2013-14 només tres alumnes van optar per aquesta via. En el cas dels alumnes que prefereixen cursar el Màster en més d'un curs acadèmic, es demana als alumnes a partir del mes de febrer que presentin una proposta de tutorització, incloent una o dues alternatives al professor elegit com a primera opció, en funció de la seva afinitat amb la temàtica de la recerca. Els alumnes poden triar entre tot el professorat de l'ensenyament d'Antropologia (no únicament entre els docents del Màster), la qual cosa amplia enormement les possibilitats de que els alumnes puguin trobar un tutor especialitzat amb la temàtica del seu projecte. En el cas dels alumnes procedents del Grau d'Antropologia, la orientació del coordinador del Màster no acostuma a ser gaire necessària, ja que aquests alumnes ja coneixen a la pràctica totalitat del professorat del nostre ensenyament, en canvi, resulta imprescindible en el cas dels alumnes procedents d'altres titulacions i/o universitats, ja que el seu coneixement del professorat acostuma a limitar-se a als docents del Màster. Finalment, el coordinador supervisa les propostes dels alumnes per comprovar que no hi hagi una distribució molt desigual de les tasques de tutorització i les formalitza, un cop confirmada l'acceptació per part del professorat implicat.

La Comissió Acadèmica del Màster d'Antropologia i Etnografia considera que aquest sistema s'adequa satisfactòriament als objectius del Treball Final de Màster. Mentre que el Treball Final de Grau es considera, segons la normativa vigent, com un treball

de caràcter generalista, i té un pes curricular molt modest dins del pla d'estudis, equiparable al d'altres assignatures (12 crèdits sobre un total de 240 al Grau d'Antropologia), en el cas del Treball Final de Màster el seu pes curricular és molt més elevat (20 crèdits sobre 60), i es veu com una recerca molt més complexa i especialitzada que el Treball Final de Grau. Per aquesta raó, la Comissió considera que un procediment com el del Treball Final de Grau, en el qual s'assignen els tutors (i els tribunals) discrecionalment i amb total independència del contingut temàtic dels treballs, seria disfuncional en el cas del Treball Final de Màster i podria afectar negativament la qualitat dels treballs presentats.

En el cas dels tribunals avaluadors, aquests els proposa la coordinació del Màster, en funció de la familiaritat amb la temàtica dels treballs. Excepcionalment, la coordinació pot atendre suggeriments específics del tutor del treball, com la invitació puntual a algun especialista d'altres departaments universitaris o universitats per formar part del tribunal. En aquest Màster fins ara s'ha permès als tutors dels treballs formar part dels tribunals, per considerar que podien aportar informació rellevant sobre el procés de recerca i elaboració del treball, tot i ser conscients de que a d'altres Màsters aquesta possibilitat queda exclosa. En aquest sentit, la Comissió està a l'espera del que dictaminin la futura normativa general de Treballs Finals de Màster que adoptarà properament el nostre centre (la Facultat de Geografia i Història).

El procés de matriculació del Treball Final de Màster està condicionat per dos factors: d'una banda, la necessitat de disposar de prou temps de dedicació exclusiva a la realització de la recerca i la redacció del treball, que (com apuntàvem anteriorment) fa que la gran majoria de l'alumnat opti per matricular entre 30 i 40 crèdits al primer curs, deixant el Treball Final per al següent curs; i d'altra banda, el cost de matriculació del Treball Final, amb les taxes actuals, també pot resultar dissuasiu, ja que es tracta d'una assignatura de 20 crèdits i amb l'escassa oferta actual de beques per a estudiants de màsters oficials la possibilitat de matricular 60 crèdits en un curs també resulta econòmicament prohibitiva. A més, aquest problema s'agreuja en el cas de segones matrícules, ja que la penalització econòmica representa a la pràctica un recàrrec del 100%, situació que es pot traduir en abandonaments definitius del Màster (lamentablement, en finalitzar el curs 2013-14 hem pogut identificar al menys un parell de casos confirmats entre l'alumnat

del nostre Màster).

Precisament per minimitzar aquestes situacions, des de la coordinació del Màster s'està orientant els alumnes per que no matriculin més crèdits dels que realment poden assumir, i també per que siguin prudents a l'hora de triar la convocatòria a la que matriculen el seu Treball Final: en el moment de fer la matrícula, els estudiants han de triar entre la convocatòria de febrer i la de juny, i en el cas dels alumnes que trien aquesta segona opció, posteriorment tenen la possibilitat d'ajornar el lliurament i defensa fins al setembre. En aquest sentit, considerem que seria aconsellable revisar el disseny de l'actual aplicatiu d'automatrícula dels màsters, ja que en el cas del Treball Final de Màster la pestanya amb la qual es tria la convocatòria és molt poc clara, i això facilita confusions i incidències, ja que molts alumnes no detecten que la opció per defecte que ofereix, A1Q1, és en realitat la convocatòria de febrer.

Malgrat aquestes accions durant el curs acadèmic 2013-14, al nostre Màster es van registrar 6 casos de Treballs Finals no presentats, concretament un cas d'alumne de nou accés, i cinc d'alumnes de segon any, provinents via adaptació del Màster de 90 crèdits en extinció. La casuística de motivacions per a aquesta situació és variada, i inclou problemes de salut i/o familiars, dificultats per compaginar els estudis amb l'activitat laboral, i en algun cas, una incorrecta planificació dels seus estudis per part de l'alumne. En qualsevol cas, una dada sobre la qual caldria reflexionar és que només 2 dels 6 alumnes implicats han tornat a matricular el Treball Final durant el curs 2014-15, i de entre els quatre que no ho han fet, almenys dos han comunicat la seva intenció d'abandonar els seus estudis en no poder o no estar disposats assumir una despesa addicional de més de 2.000 euros, amb la penalització per segona matrícula. En la mesura en que aquesta penalització acaba penalitzant no només l'alumne, ans també la titulació i a la pròpia universitat, creiem convenient estudiar un possible alleujament o flexibilització d'aquesta penalització en el cas dels Treballs Finals de Màster.

El Màster d'Antropologia i Etnografia no restringeix la temàtica dels Treballs Finals, en principi pot ser acceptat qualsevol tema identificable com a objecte d'estudi de l'Antropologia Social i Cultural, l'únic condicionant seria la necessitat de que com a mínim algun membre del nostre ensenyament tingui experiència investigadora i/o docent en relació amb aquell àmbit temàtic.

Pel que fa al sistema d'avaluació dels Treballs Finals de Màster, aquesta titulació no disposa d'un sistema formalitzat de rúbriques. Les variables que s'avaluen (sense una ponderació predeterminada) són les següents:

- Presentació formal del document
- Expressió oral (a la defensa del treball) i escrita
- Marc teòric
- Metodologia
- Profunditat i riquesa de la informació etnogràfica
- Rellevància i originalitat dels resultats i conclusions presentats

A més, la presència del tutor al tribunal, pot aportar informació addicional sobre la planificació de la recerca i la capacitat de treball autònom del alumne.

En finalitzar la defensa dels Treballs Finals, el tribunal corresponent delibera fins a arribar a consensuar una qualificació global del treball defensat, valorant les diferents variables que acabem d'exposar, i la comunica al coordinador mitjançant un breu informe escrit i signat per tots els membres.

El sistema de tutorització dels alumnes en un primer moment va a càrrec del coordinador (durant el procés de matriculació i durant l'elecció dels tutors), posteriorment els tutors consensuen amb els alumnes un cronograma de tutories vinculades a les diferents fases de la realització dels treballs. Les informacions més pràctiques (requisits formals dels treballs, calendari de lliurament o de defensa dels treballs) les comunica el coordinador mitjançant l'ús del Campus Virtual de l'assignatura Treball Final de Màster, creat amb aquesta finalitat específica.

Durant el procés d'elaboració del nou pla d'estudis d'aquesta titulació, i de la corresponent Memòria de Verificació, varem analitzar els plans d'estudis dels altres Màsters generalistes d'Antropologia de l'Estat espanyol, i varem constatar que el format del Treball Final a la majoria d'aquestes titulacions era significativament menys exigent que a la nostra: en moltes es demanava un *paper* d'unes 20-25 pàgines (per contrast amb l'extensió mínima de 60 pàgines al nostre Màster), i sobretot, a d'altres titulacions s'acceptava un treball merament teòric (bibliogràfic, sense aportació d'informació empírica) o bé un treball etnogràfic de caràcter "exploratori" (això és, una mera descripció general de l'àrea d'estudi, sense una recerca continuada sobre el terreny). Des d'aquest punt de vista, creiem

	que l'actual format del Treball Final del nostre Màster s'adequa satisfactòriament a les competències definides al nostre Pla d'estudis: -Assolir les eines teòriques i conceptuals per a l'anàlisi i interpretació de fenòmens socioculturals complexos -Dissenyar projectes orientats a la identificació i/o resolució de problemàtiques concretes -Capacitat per a realitzar aportacions originals en el context de la recerca Així com als objectius o resultats d'aprenentatge definits: -Capacitat de dissenyar un projecte especificant els objectius, la metodologia i les fonts d'informació -Demostrar la capacitat d'aplicar correctament les metodologies i les fonts d'informació triades, així com de gestionar la informació obtinguda per arribar a unes conclusions coherents amb els objectius proposats -Capacitat d'aplicar les competències genèriques i específiques relacionades amb la temàtica del treball; capacitat analítica, de síntesi, criteri propi, compromís ètic, així com una correcta presentació escrita i oral. -Demostrar la capacitat d'exposar oralment el treball i de raonar les respostes a les qüestions plantejades pel tribunal.
Documentació relacionada amb el procés d'anàlisi dels TFG/TFM	Normes generals reguladores dels treballs de fi de màster universitari de la Universitat de Barcelona (Aprovades per la comissió acadèmica del consell de govern de 8 de juny de 2011 i per consell de govern de 19 de juliol de 2011) Normativa TFM centre <i>Si escau, afegir altres documents que disposi el centre o l'ensenyament i que s'hagin utilitzat per realitzar aquest l'anàlisi (Com, per exemple, una guia per a la realització del TFM)</i>

Indicadors i dades per a l'anàlisi

Donat que a l'apartat VSMA de la web de l'Agència de Polítiques i de Qualitat només s'ofereix informació referida al curs 2012-13 i anteriors, es presenta la informació obtinguda de la Secretaria d'Estudiants de la Facultat de Geografia i Història referida al curs 2013-14:

- Percentatge d'estudiants que presenten el TFM respecte al total d'estudiants matriculats

El curs 2013-14, un total de 13 alumnes van matricular el Treball Final de Màster (descartem un catorzè alumne que va anular la matrícula del TFM dins del termini estipulat a causa d'un problema sobrevingut). D'aquests 13 alumnes, 7 el van presentar (53'8%), i 6 no el van presentar.

- Percentatge d'estudiants que aproven el TFM respecte al total d'estudiants matriculats

Els 7 alumnes que van presentar el seu Treball Final van aprovar (100%).

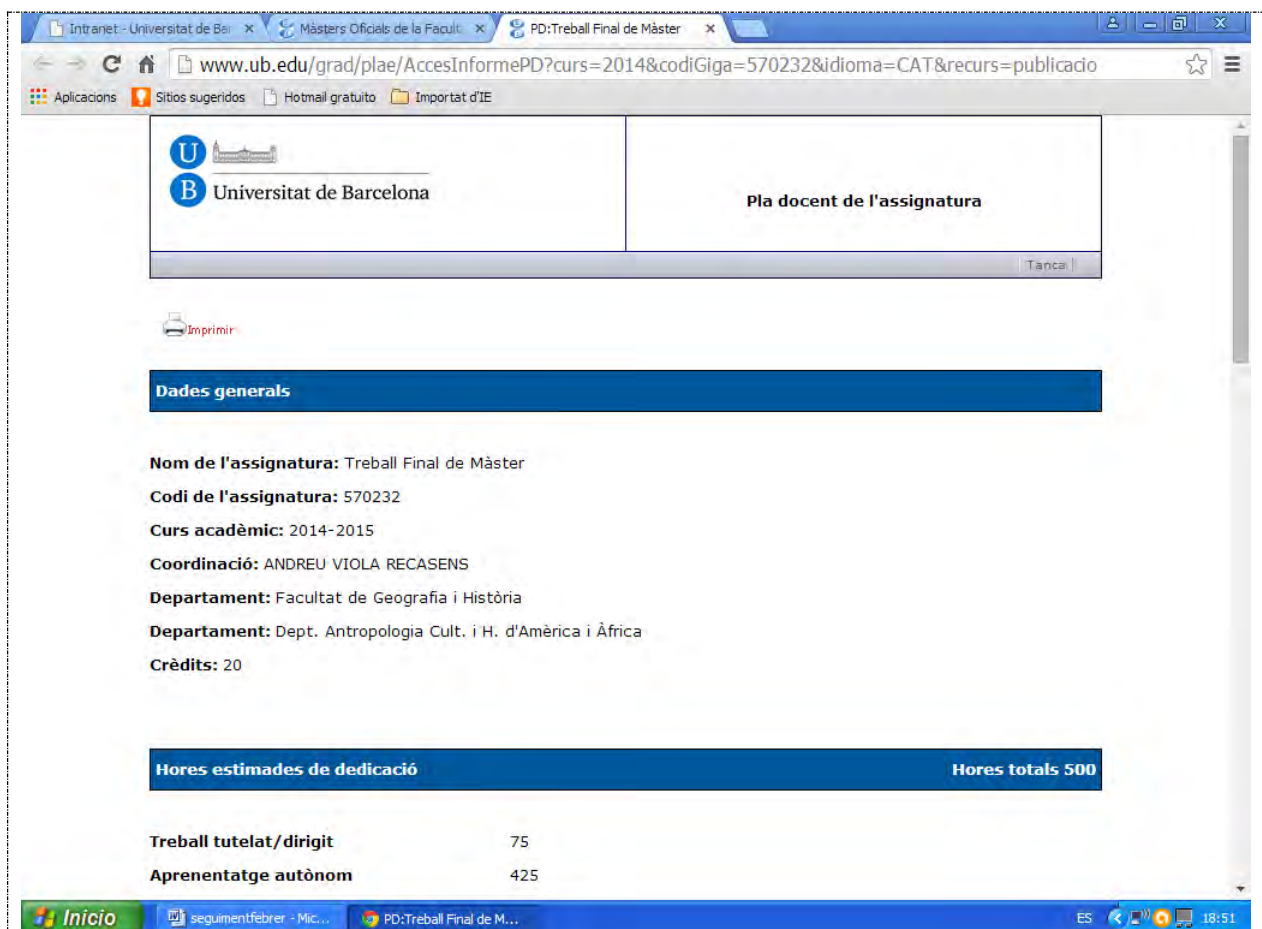
- Percentatge d'estudiants amb alta qualificació (>8) respecte al total d'estudiants matriculats

Dels 7 estudiants que van presentar el seu Treball Final de Màster, 5 (71'4%) van obtenir una qualificació superior a 8.

Anàlisi dels procés i resultats obtinguts

La Facultat de Geografia i Història està treballant actualment a l'elaboració d'una normativa de centre de TFM. Fins ara, el Màster d'Antropologia i Història ha utilitzat una normativa interna que defineix els requisits bàsics dels treballs i el procediment de lliurament i defensa. Tal com s'ha assenyalat anteriorment, fins ara s'han utilitzat diverses variables per avaluar els treballs, però sense estar formalitzades en un sistema definit de rúbriques. La informació bàsica sobre el Treball Final de Màster a la nostra titulació es fa pública mitjançant el pla docent de l'assignatura "Treball Final de Màster" (vegeu enllaç i una captura de pantalla del Pla docent):

www.ub.edu/grad/plae/AccessInformePD?curs=2014&codiGiga=570232&idioma=CAT&recurs=publicacio

The screenshot shows a web browser window with the URL www.ub.edu/grad/plae/AccesInformePD?curs=2014&codiGiga=570232&idioma=CAT&recurs=publicacio. The page title is 'Pla docent de l'assignatura'. Below the title, there is a 'Tanca' button. A 'Imprimir' button is also visible. The main content area is titled 'Dades generals' and contains the following information:

- Nom de l'assignatura:** Treball Final de Màster
- Codi de l'assignatura:** 570232
- Curs acadèmic:** 2014-2015
- Coordinació:** ANDREU VIOLA RECASENS
- Departament:** Facultat de Geografia i Història
- Departament:** Dept. Antropologia Cult. i H. d'Amèrica i Àfrica
- Crèdits:** 20

Below this information, there is a section titled 'Hores estimades de dedicació' with a total of 500 hours. A table provides a breakdown of these hours:

Hores estimades de dedicació		Hores totals 500
Treball tutelat/dirigit	75	
Aprenentatge autònom	425	

El sistema de tutorització dels alumnes en un primer moment va a càrrec del coordinador (durant el procés de matriculació i durant l'elecció dels tutors), posteriorment els tutors consensuen amb els alumnes un cronograma de tutories vinculades a les diferents fases de la realització dels treballs. Les informacions més pràctiques (requisits formals dels treballs, calendari de lliurament o de defensa dels treballs) les comunica el coordinador mitjançant l'ús del Campus Virtual de l'assignatura Treball Final de Màster, creat amb aquesta finalitat específica.

El procés d'elecció dels tutors de Treballs Finals i dels membres del tribunals avaluadors ha estat explicat detalladament al punt "Objectius d'Anàlisi del TFM", i voldríem afegir al respecte que en tot el curs no s'ha plantejat cap queixa referida al TFM per cap dels agents implicats (alumnes, tutors i membres de tribunals). La Comissió Acadèmica del Màster considera que el sistema d'elecció de tutors a la nostra titulació funciona de forma molt satisfactòria, ja que ofereix als alumnes la possibilitat de triar entre una quarantena de professors d'Antropologia vinculats a diferents grups consolidats de recerca, amb la qual cosa, a més de permetre trobar un tutor especialitzat en l'àmbit escollit per l'alumne, la tutorització del TFM també pot convertir-se en una porta introductòria a aquests grups de recerca.

Creiem que el percentatge d'alumnes que no han presentat el seu TFM ha estat alt (6 de 13),

però també anòmal en relació a d'altres cursos, en la mesura en que no sembla reflectir una causa o tendència concreta. A priori, la primera hipòtesi que es podria formular per explicar aquesta situació (que relacionaria aquest percentatge amb alumnes de nou accés que haurien tractat de cursar el Màster en un sol any) es veu refutada per les dades, ja que només un dels sis alumnes no presentats respondria a aquest perfil, mentre que els altres cinc eren alumnes de segon o tercer any, que havien ingressat al Màster via adaptació, provinents del Pla d'estudis de 90 crèdits (en extinció). Després d'haver parlat amb tots els alumnes implicats, no és fàcil treure'n conclusions, ja que en un parell de casos hi van intervenir problemes de salut i/o familiars, en dos casos més la dificultat de compaginar el treball de recerca amb la seva activitat laboral, i en els dos últims casos sembla haver estat un factor decisiu la incorrecta planificació del curs per part dels alumnes.

Com s'ha comentat anteriorment, la proporció de Treballs Finals amb una qualificació superior a 8 ha estat alta, 5 de 7. Evidentment, tractar d'extreure generalitzacions estadístiques a partir de només 7 casos podria portar-nos a distorsionar la realitat, i en aquest cas, abans d'arribar a la lectura superficial de que a la nostra titulació les qualificacions són anormalment altes, cal tenir en compte que, com apuntàvem al punt 3.6, en aquest grup de 5 alumnes amb alta qualificació hi ha els alumnes més brillants de la seva promoció, entre els quals, per exemple, podríem esmentar una professora (associada) d'un altre ensenyament de la UB, amb un Doctorat en una altra matèria i diversos premis i publicacions. A més, també cal tenir en compte que 4 d'aquests 5 alumnes no eren de nou accés (provenien del pla antic en extinció), la qual cosa implica que havien elaborat els seus treballs durant al menys dos anys

Fins ara, al nostre Màster no s'havia contemplat un procediment institucionalitzat per sondejar el grau de satisfacció dels estudiants i tutors respecte al TFM, més enllà de converses informals i de reunions amb l'alumnat per valorar el funcionament general del Màster. En aquestes reunions i converses els únics comentaris crítics relacionats amb el Treball Final tenien a veure únicament amb el cost de la seva matrícula, i molt especialment amb el de la segona matrícula (superior als 2000 euros), considerat desmesurat pels alumnes afectats. Malgrat això, des de la coordinació del Màster s'introduirà a partir del present curs una enquesta específica de satisfacció.

Finalment, tal com hem assenyalat a l'apartat "Objectius d'anàlisi del TFM", creiem que l'actual sistema d'avaluació dels treballs finals de Màster ens ha permès constatar l'assoliment de les competències i objectius d'aprenentatge estipulats al pla d'estudis, tot i que també creiem que amb l'elaboració d'un sistema formalitzat de rúbriques aquesta constatació es podria clarificar i facilitar encara més.

Recull d'evidències a aportar

X	Pla docent TFM
X	Llistat amb tots els TFM presentats especificant el nom del treball, l'àmbit o línia de treball, la temàtica, el grup o línia de recerca vinculada en el cas dels TFM i la nota obtinguda per l'alumne.
	Resultats de la satisfacció dels estudiants i tutors respecte el TFM
	Taula amb el recull dels instruments d'avaluació i rúbriques per l'avaluació dels TFM

Punts forts, punts febles i propostes de millora

Una vegada fet l'anàlisi anterior es recomana fer una síntesi dels aspectes valorats concretant els actuals punts forts de l'ensenyament pel que fa al TFM així com els punts febles i les corresponents accions de millora

PUNTS FORTS

Per començar, voldríem destacar que l'actual disseny curricular del Treball Final de Màster ha aportat una millora substancial respecte a la manera en que estava configurat al pla d'estudis de la titulació anterior (el Màster d'Antropologia i Etnografia de 90 crèdits, actualment en procés d'extinció). A l'anterior pla d'estudis, la matèria "Treball Final de Màster" estava dividida en 3 assignatures, "Treball Final d'Etnografia", "Treball de camp", i "Seminari de recerques", i aquesta estructura resultava doblement disfuncional. D'una banda, la separació entre el "Treball de Camp" (és a dir, el procés de recerca sobre el terreny orientat a recollir informació per al Treball Final) i el "Treball Final d'Etnografia" (això és, el producte final de la recerca) resultava ambigua i a la pràctica implicava una avaluació subjectiva del treball de camp per part del tutor, sense evidències tangibles que la recolzessin. D'altra banda, la inclusió en el mateix mòdul d'una assignatura presencial de 5 crèdits (Seminari de recerques) amb una relació molt tangencial amb el procés d'elaboració dels treballs finals, també resultava contradictòria, ja que s'impartia en un període en que els alumnes estaven plenament immersos en les seves recerques i per tant, interferia en el procés d'elaboració dels treballs alhora que generava un alt nivell d'absentisme a les sessions del seminari. En aquest sentit, l'actual format del Treball Final de Màster (una assignatura de 20 crèdits, que engloba tant el procés de recerca com els seus resultats) és molt més coherent, clarifica el procés d'avaluació i evita les interferències en el procés de recerca i redacció dels treballs finals, de manera que un estudiant que ja ha superat els 40 crèdits teòrics del Màster ja pot concentrar-se exclusivament en el seu treball de recerca.

Un altre punt fort del format actual de Treball Final al nostre Màster és l'alt nivell de qualitat dels treballs presentats a les dues primeres edicions d'aquesta titulació. Més enllà de la mitjana de qualificacions obtinguda al curs 2013-14 (8'4) i de la dificultat de comparar aquest resultat amb els obtinguts a d'altres ensenyaments, amb formats i metodologies diferents, sí que podem, almenys, expressar una valoració comparativa respecte a anteriors formats de treballs de recerca vigents en el passat del nostre ensenyament. En aquest sentit, els membres de la Comissió Acadèmica del Màster d'Antropologia i Etnografia, en base a la nostra experiència personal com a membres de tribunals avaluadors, considerem que el nivell mig dels treballs presentats actualment al nostre Màster és clarament superior al de les antigues Tesis de Llicenciatura, al de les memòries de DEA, i fins i tot, salvant les òbvies diferències de format (extensió menor, període d'elaboració molt més curt) podrien comparar-se exitosament al promig de les Tesis Doctorals presentades al nostre Departament durant els anys 90 i 2000 (abans de la transició al espai europeu d'educació superior), si més no en termes de consistència, originalitat i rellevància, variables que podien ser molt desiguals en el cas de les antigues Tesis.

Finalment, també voldríem destacar com un dels punts forts del Treball Final de Màster el nostre sistema d'assignació de tutors, que permet optimitzar l'afinitat temàtica dels tutors respecte als treballs de recerca que tutoritzen i que alhora pot familiaritzar i servir de porta d'entrada dels alumnes a les activitats dels grups de recerca consolidats que hi ha al nostre ensenyament.

PUNTS FEBLES I PROPOSTES DE MILLORA

<i>Punt feble*</i>	<i>Proposta de millora</i>	<i>Responsable</i>	<i>Terminis. Calendari d'implantació</i>	<i>Caràcter de l'acció de millora (1,2,3)</i>	<i>Estat de l'acció de millora (4,5,6)</i>
Manca d'una normativa de Treballs Finals de Màster	Elaboració d'una normativa de centre	Deganat		1	5
Manca d'un qüestionari de satisfacció de tutors i alumnes amb el TFM	Elaboració d'un qüestionari de satisfacció	Coordinador del Màster	Curs 2014-15	1	4
Manca d'un sistema de rúbriques a l'avaluació del TFM	Elaboració d'un sistema de rúbriques	Coordinador del Màster	Curs 2014-15	1	4
Abandonament d'alumnes que no presenten el TFM a causa de la penalització a la segona matrícula	Alleujament o flexibilització de la penalització a la segona matrícula del TFM	Vice-rectorat Generalitat			4
Confusions en el procés d'automatrícula del TFM	Canvi de l'aplicatiu d'automatrícula per fer més visibles les convocatòries disponibles	Vice-rectorat		1	4

Alt percentatge de Treballs no presentats	Intensificació de la tutorització i orientació als alumnes	Coordinador i tutors de TFM	Curs 2014-15	1	6

*Els punts febles que ha de recollir aquesta taula son les febleses internes de l'ensenyament pel que fa al TFG. Si en l'anàlisi realitzat prèviament apareixen amenaces externes que no es poden modificar o solucionar amb una acció pròpia i directa per part de l'ensenyament o del centre no cal introduir-les en aquest apartat.

- 1. Propostes de millora que representen petits canvis de funcionament que no representen per AQU Catalunya una modificació i, per tant, no es recullen en el seu document***
- 2. Modificacions no substancials*:** són aquells **canvis menors que milloren el títol** i que la universitat pot implantar com a resultat del procés de seguiment. Aquests canvis **es recullen en els informes de seguiment** i s'incorporen, si escau, a la memòria del títol quan s'hagi de sotmetre a un procés de modificació.
- 3. Modificacions substancials autoritzable*:** són aquells canvis que afecten a l'estructura del títol però no suposen un canvi en la seva naturalesa i objectius. Aquests canvis se sol·liciten a través del procés de modificació

*En el document d'AQU Catalunya ["Processos per a la comunicació i/o avaluació de les modificacions introduïdes en els títols universitaris de grau i màster"](#). s'especifiquen les modificacions a què es pot sotmetre un títol universitari i la classificació d'aquestes modificacions segons la seva tipologia (no substancial i substancials autoritzables o no autoritzables)

4. Pendent Implementar
5. En procés d'implementació
6. Implementada